

CONSTANTIN EȚCO – CTITOR AL
MANAGEMENTULUI SISTEMULUI
DE SĂNĂTATE ÎN REPUBLICA MOLDOVA

Iuliana FORNEA,

dr. în psihologie, conferențiar universitar
la Catedra de economie, management
și psihopedagogie în medicină,
USMF Nicolae Testemițanu

[https://doi.org/10.52556/2587-3873.2021.3\(90\).20](https://doi.org/10.52556/2587-3873.2021.3(90).20)

Profesorul Constantin Ețco s-a născut la 22 iulie 1941 în comuna Horodiște, Călărași. După absolvirea școlii medii (1959), a Colegiului de medicină din or. Tiraspol (1962) și după serviciul militar (1965), în anii 1965-1971 își continuă studiile la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC). Urmează o perioadă scurtă de activitate pedagogică în calitate de lector la Colegiul Național de Medicină din or. Chișinău, iar din decembrie 1971, prin ordinul Ministerului Sănătății, își continuă, ca asistent, activitatea pedagogică și de cercetare în cadrul Catedrei de medicină socială și organizare a ocrotirii sănătății a ISMC. Mai apoi a activat în cadrul aceleiași catedre ca lector superior (din 1973), docent (din 1986) și profesor universitar (din 1993). În anul 1979, C. Ețco susține teza de doctor în medicină, iar în 1992 susține teza de doctor habilitat în științe medicale în cadrul Institutului Central de Perfecționare a Medicilor din or. Moscova.

Constantin Ețco face parte din pleiada personalităților remarcabile, care au realizat activități și au creat subdiviziuni foarte importante pentru USMF Nicolae Testemițanu. Una dintre cele mai semnificative realizări a fost crearea și organizarea Catedrei de management și psihopedagogie în anul 1997, care mai apoi a fost numită Catedra de economie, management și psihopedagogie în medicină. Profesorul C. Ețco dirijează iscusit catedra nominalizată până în prezent, aceasta fiind dezvoltată și completată cu o serie de discipline noi și valoroase pentru pregătirea reușită a viitorilor medici.

În funcția de șef de catedră, s-a manifestat ca un bun pedagog și iscusit organizator al școlii superioare. Prelegerile și lucrările practice ținute de Domnia Sa se deosebesc prin expunere clară, logică, prin consecutivitate, conțin elemente noi din domeniile respective și sunt înalt apreciate de studenți.

Pe parcursul mai multor ani, Constantin Ețco a activat concomitent ca președinte al Comitetului Sindical al colaboratorilor USMF Nicolae Testemițanu (1986-1990), ca vicedecan al Facultății Medicină Generală (1990-1993), apoi decan al studiilor postuniversitare (1993-1995), decan la departamentul de masterat, doctorat și postdoctorat (1995-2000).

Profesorul Ețco este o somitate în sistemul de sănătate al Republicii Moldova, care posedă o mare inteligență și o atitudine binevoitoare, acordând toleranță și susținere celor din jur nu doar prin rolul său de medic, ci și de profesor și, în special, de manager în domeniul medicinei.

C Ețco îmbină în mod productiv abilitățile intelectuale, motivaționale, voliționale disponibile, manifestând totodată deschidere către experiențe

noi și relații sociale eficiente. Este o personalitate cu un potențial extins și o flexibilitate a modurilor variate de experiență și de acțiune, cu abordări prompte și oportune în soluționarea problemelor didactice și de cercetare. Astfel, a fost și este apt a face față diferitor forme de activități, păstrând relații interpersonale corecte și stări de confort interior pentru cei din jur.

Consider că domnul profesor este o persoană împlinită și fericită. A avea o viață împlinită înseamnă să te simți în armonie cu tine, cu ceilalți și cu mediul, înseamnă să ai încredere în forțele proprii, în puterea ta de a realiza lucruri bune, de asemenea să poți să-ți valorifici cât mai bine vocația și potențialul propriu, ceea ce îi reușește pe deplin lui C. Ețco.

Dumnealui este un conducător demn, ce are înțelepciune, curaj și speranță în ziua de mâine, demonstrând o atitudine corectă și o comunicare asertivă, aceasta fiind cea mai eficientă modalitate de comunicare interpersonală cu cei din jur. Comunicarea onestă și deschisă i-a permis dlui profesor Ețco, pe parcursul anilor, să relaționeze cu colegii și discipolii săi fără blocaje și distorsiuni, ceea ce a susținut dezvoltarea și valorificarea continuă a cunoștințelor și abilităților profesionale, psihopedagogice și medicale ale discipolilor.

Profesorul Constantin Ețco a cercetat și a implementat în domeniul medicinei un șir de direcții științifice aplicative de importanță majoră, care au fost prezentate și elucidate în opera sa științifică, ce cuprinde peste 500 de lucrări științifice și metodico-didactice, publicate în țară și peste hotarele ei. Cele mai semnificative contribuții au fost: elaborarea tratatului *Management în sistemul de sănătate* (862 p.), care a văzut lumina tiparului în anul 2006; lucrări în primă ediție ca: *Economia ocrotirii sănătății* (2000); *Aspecte economice ale activității medicului de familie* (2002); *Psihologia managerială* (2007); *Asigurările medicale* (2007); *Psihologie generală* (2007) ș.a., care sunt cărți importante în primul rând pentru managerii din sistemul de sănătate și pentru diverși specialiști care au nevoie de cunoștințe din domeniile afiliate cu medicina.

Un succes în valorificarea cunoștințelor și competențelor sale și ale discipolilor săi a fost crearea, în anul 1998, a Asociației *Economie, Management și Psihologie în Medicină*, în cadrul căreia, în 2003, a fost fondată Revista științifico-practică *Sănătate Publică, Economie și Management în Medicină*, pe care Consiliul Național de Acreditare și Atestare a inclus-o, din 30.04.2009, în categoria B a publicațiilor de profil pentru publicarea rezultatelor cercetărilor științifice

din tezele de doctorat în domeniile medicină, farmacie, economie și psihologie.

Prin tot ce face domnul profesor, bazându-se pe puterea sa nefirească de a controla spațiul și timpul, într-o lume universitară – o lume complicată, dar mult prea interesantă – vedem dârzenia unui om deosebit, care are idealuri științifice și culturale înalte.

Volumul său biografic are și o serie de valențe istorice, care apar și sunt peregrinate din punct de vedere istoric sau cultural de-a lungul timpului. Domnia Sa are perseverența, perspicacitatea și puterea de a convinge oamenii în importanța, în locul și timpul potrivit pentru a lua deciziile corecte și inteligente, pentru a realiza schimbările necesare într-un moment de valoare istorică în medicină sau în ramurile afiliate acesteia.

Profesorul C. Ețco, fiind o personalitate extraordinară, *un diamant cu multiple valențe*, poate transforma o piatră neînsemnată într-un valoros diamant al științei medicale pe oricine din discipolii săi care are inteligența, vocația și străduința necesară pentru a atinge reușita în frumoasa și complexa profesie de omni practicant.

Un bun specialist în management se constituie la confluența dintre caracteristicile individuale și situația cu care se confruntă conducătorul. Printre caracteristicile lui Constantin Ețco se numără: tendința spre flexibilitate în relațiile interpersonale, experiența personală și profesională vastă, pe care o transmite discipolilor și colegilor săi, tendința de a înțelege și a ajuta oamenii. Fiind o personalitate extraordinară în domeniul științei medicale, domnul profesor și-a adus contribuțiile teoretice și experimentale în studierea sănătății populației, în procesul de eficientizare a sistemului de sănătate din Republica Moldova.

Constantin Ețco a parcurs cu succes toate treptele carierei în medicină, devenind profesor universitar și academician al Academiei Internaționale *Noosfera*, Academiei Internaționale de Informatizare pe lângă ONU și Academiei Internaționale de Management, având o temeinică pregătire profesională în mai multe domenii ale medicinei, în special domeniul managementului medical. Ca specialist în acest domeniu, a elaborat și a predat cursuri proprii originale, semnificative pentru procesul de pregătire a viitorilor specialiști în medicină.

Un manager de succes și eficient se identifică cu un anumit stil de conducere, adică cu o anumită strategie în vederea atingerii unor rezultate optime. Anume aceasta a reușit să realizeze profesorul Ețco, ca personalitate marcantă în management, a adoptat un stil de conducere performant, deci și-a ales o strategie ce implică exigență, inteligență și creativitate în atingerea reușită a scopurilor și în rezolvarea sarcinilor profesionale și manageriale. Totodată, dumnealui dezvoltă în permanență cultura managerială a colectivului și a discipolilor săi, se implică și trăiește sincer emoții atât pozitive, cât și negative uneori. Deci, comportamentului managerial al dlui profesor C. Ețco putem cu siguranță să-i dăm numele

de "comportament eficient", deoarece acesta implică în același timp criticism, seriozitate, insistență, dar și sensibilitate, bunăvoință, altruism, îmbinate cu deschiderea spre tot ce este nou, dând dovadă de spirit inventiv și creativitate managerială.

Ca profesionist, iluminează și distribuie un șir de calități și semnificații multiple, care apar ca niște „valențe ale profunzimii”. Da! Putem trăi și cu întrebări fără răspuns! Dar este important nu să găsim neapărat răspunsuri corecte, ci să încercăm să escaladăm culmile înțelepciunii.

Un moment foarte important pentru medicina autohtonă a fost implicarea activă și participarea eficientă a profesorului C. Ețco, șef al Catedrei de economie, management și psihopedagogie în medicină, la elaborarea actelor normative privind sistemul de sănătate al Republicii Moldova: hotărâri de guvern și proiecte de legi referitor la implementarea asigurărilor medicale obligatorii în țara noastră; politica națională de sănătate; strategia de dezvoltare a sistemului de sănătate până în anul 2017; legea despre serviciul de supraveghere de stat a sănătății publice în Republica Moldova ș.a. De asemenea, dumnealui a participat la reformarea sistemului național de sănătate alături de alți eminenți profesori universitari, cum ar fi Nicolae Testemițanu, Vladimir Kant, Ion Prisacari, Petru Galețchi, Eugen Popușoi ș.a.

Pe lângă cele expuse mai sus, vreau să menționez că dl Ețco este și un profesor de o competență profesională deosebită în domeniul managementului medical, aceasta bazându-se pe o pregătire științifică, practică și psihopedagogică specială, îmbinată cu o competență cultural-generală, ce include în sine cunoașterea culturii mondiale, a trăsăturilor umaniste ale personalității, responsabilitatea pentru rezultatele activității sale etc. De asemenea, dumnealui posedă motivație de autorealizare și autoactualizare și întotdeauna este la curent cu toate noutățile și oportunitățile importante din domeniul medical.

Profesorul C. Ețco întotdeauna simte și găsește persoanele potrivite pentru a dezvolta și perfecționa activitatea științifică și practică în cadrul catedrei și în cadrul sistemului de sănătate în general. A format și a educat o mulțime de studenți, magiștri, doctoranzi, precum și profesori, care au apreciat înalt măiestria, tactul și bunăvoința dumnealui. Dintre aceștia fac parte peste 30 de doctori în științe medicale și psihologice, care vor transmite experiența, cultura, competențele și valorile general-umane educate de acest Om deosebit al neamului moldav.

Profesorul Ețco este una dintre personalitățile emblematiche ale culturii și medicinei autohtone, un diamant ale cărui multiple fațete își vor releva cu timpul strălucirile ascunse. Iar opera sa umanistă își va dezvălui semnificația, având valențe educative foarte bine conturate.

Noi, discipolii educați de Profesorul Ețco, ne închinăm în fața Domniei Sale și îi dorim să continue să formeze personalități, să extindă și să dezvolte domeniul științei și artei de management medical.

22.06.2011